Kirkon työmarkkinalaitos
16.11.2022

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle,

Kirkon työmarkkinalaitoksen lausunto hallituksen esitykseen laeiksi työriitojen sovittelusta annetun lain ja oikeudenkäynnistä työtuomioistuimessa annetun lain 32 a §:n muuttamisesta (HE 214/2022 vp)

Kirkon työmarkkinalaitos toistaa lausunnossaan sen, mitä on lausunut asiasta hallituksen esitysluonnokseen.

Esityksen vaikutukset

Uudistus voisi vaikutusarvioinnin mukaan lisätä rajariitojen sovittelua valtakunnansovittelijan toimistossa. Tällä olisi vaikutuksia valtakunnansovittelijan toimiston työmäärään.

9 a § koskevat huomiot

Lakiin työriitojen sovittelusta lisättäisiin uusi 9 a § vapaaehtoisesta sovittelusta. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa osapuolten mahdollisuuksia saattaa työriita soviteltavaksi muissakin kuin työrauhaa uhkaavissa riidoissa.

Ehdotus ei riittävällä tavalla yksilöi minkälaisiin riitoihin ehdotettu vapaaehtoinen sovittelu on tarkoitettu. Kirkon työmarkkinalaitos kiinnittää huomiota säännöksen tarpeellisuuteen siitä näkökulmasta, että vapaaehtoinen sovittelu valtakunnansovittelijan avustuksella on jo voimassa olevan lainsäädännön perusteella mahdollista ilman työrauhan vaarantumista.

10 § koskevat huomiot

10 § 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että riitapuolten tulisi antaa sovittelijalle tämän asettamassa kohtuullisessa määräajassa ennen neuvottelujen aloittamista kirjallinen selvitys riidan kohteesta, sisällöstä sekä asiassa esittämistään vaatimuksista sekä muut sovittelijan tarpeellisiksi katsomat tiedot.

Muutosta voitaisiin 9 §:n kommentit huomioiden pitää siinä mielessä hyvänä, että riidan valtakunnansovittelijalle vievän osapuolen parempi valmistautuminen sujuvoittaa riidan kohteena olevan asian hahmottamista ja riidan käsittelyä valtakunnansovittelijalla. Valmistautumisella tarkoitetaan tässä sitä, että osapuoli ennen riidan viemistä valtakunnansovittelijalle konkretisoi riidan kohteen riittävällä tavalla.

16 § koskevat huomiot

16 § täsmennettäisiin siten, että työriitalakia sovellettaisiin kuitenkin sellaisessa ehdotetun 9 a §:n mukaisessa vapaaehtoisessa sovittelussa, joka koskee työtuomioistuimessa tai välimiesmenettelyssä ratkaistavaksi kuuluvia riita-asioita.

Kirkon työmarkkinalaitos yhtyy oikeusministeriön huomioon siitä, ettei saman asian käsittelyä samanaikaisesti kahdessa eri viranomaisessa lähtökohtaisesti voitane pitää tarkoituksenmukaisena.

Työtuomioistuinta koskevan lain 32 a § koskevat huomiot

Pykälään ehdotetaan muutosta, jolla täsmennettäisiin työtuomioistuimen toimivaltaa kuulemismenettelyssä. Työtuomioistuin voisi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varata tilaisuuden lausuman esittämiseen myös muulle henkilölle tai yhteisön edustajalle, jonka lausuma olisi muutoin asian selvittämiseksi tarpeen. Tuomioistuin voisi kuulla esimerkiksi työntekijä- tai työnantajajärjestön tai yrityksen edustajaa taikka yksittäistä työntekijää.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan asianosaiset voivat nimetä kuultavia, joten Kirkon työmarkkinalaitos pohtii ehdotetun säännöksen tarpeellisuutta. Uusien lausumien pyytäminen saattaisi pidentää prosessien käsittelyaikoja, mitä ei voitane pitää kannatettavana. Lisäksi koska riidassa riidan osapuolet toimittavat tarvittavan näytön ja esittävät kuultavat todistajat ja asiantuntijat, onko tarkoituksenmukaista, että työtuomioistuimelle annettaisiin mahdollisuus pyytää omasta aloitteestaan lausumia tai kuulla muita kuin asianosaisten nimeämiä todistajia.

Anna Kaarina Piepponen

Työmarkkinajohtaja

Kirkon työmarkkinalaitos

Meri Westerberg

Työmarkkina-asiantuntija

Kirkon työmarkkinalaitos